

Uredba o kriterijumima za određivanje aktivnosti koje utiču na životnu sredinu prema količini zagađenja, odnosno stepenu negativnog uticaja na životnu sredinu koji nastaje obavljanjem aktivnosti, iznosima naknada, uslovima za oslobađanje od plaćanja naknade ili njeno umanjeње, kao i kriterijumima koji su od značaja za uticaj fizičkih lica na životnu sredinu

Uredba je objavljena u "Službenom glasniku RS", br. [29/2019](#) i [55/2019](#).

Član 1.

Ovom uredbom utvrđuju se bliži kriterijumi za određivanje aktivnosti koje utiču na životnu sredinu prema količini zagađenja, odnosno stepenu negativnog uticaja na životnu sredinu koji nastaje obavljanjem aktivnosti, iznosi naknada za zaštitu i unapređivanje životne sredine, uslovi za oslobađanje od plaćanja naknade ili njeno umanjeње, kao i kriterijumi koji su od značaja za uticaj fizičkih lica na životnu sredinu.

Član 2.

Kriterijumi za određivanje aktivnosti pravnih lica i preduzetnika koje utiču na životnu sredinu su:

1) emisija zagađujućih materija sumpor dioksida, azotnih oksida (u daljem tekstu: SO₂, NO₂) i praškastih materija u vazduh nastala procesom sagorevanja čvrstih, tečnih i gasovitih goriva radi dobijanja energije, tople vode i pare i grejanja prostora;

2) proizvodnja, odnosno odlaganje opasnog otpada.

Pojmovi opasan otpad i odlaganje opasnog otpada imaju značenje propisano zakonom kojim se uređuje upravljanje otpadom.

Proizvodnja opasnog otpada, u smislu ove uredbe, jeste stvaranje otpada od svih materijala u toku obavljanja proizvodne, uslužne ili druge delatnosti, predmeta isključenih iz upotrebe, kao i otpadnih materija koje nastaju u potrošnji i koje sa aspekta proizvođača odnosno potrošača nisu za dalje korišćenje.

Član 3.

Iznos naknade za zaštitu i unapređivanje životne sredine za pravna lica i preduzetnike određuje se na osnovu:

1) količine emitovanih SO₂, NO₂ i praškastih materija u vazduh nastalih procesom sagorevanja čvrstih, tečnih i gasovitih goriva radi dobijanja energije, tople vode i pare i grejanja prostora;

2) količine proizvedenog i odloženog opasnog otpada.

Ministar nadležan za poslove zaštite životne sredine propisuje parametre za proračun količina emitovanih zagađujućih materija u vazduh na osnovu vrste i količine utrošenog goriva, radi dobijanja energije, tople vode i pare i grejanja prostora.

Član 4.

Količina emitovanih zagađujućih materija u vazduh u procesu sagorevanja čvrstih, tečnih i gasovitih goriva radi dobijanja energije, tople vode i pare i grejanja prostora, utvrđuje se:

1) proračunom količina emitovanih zagađujućih materija u vazduh na osnovu vrsta i količina utrošenih goriva, za pravna lica i preduzetnike koji nemaju obavezu vršenja kontinualnih ili periodičnih merenja u skladu sa propisom kojim se uređuju merenja emisije zagađujućih materija iz stacioniranih izvora zagađivanja;

2) proračunom količina emitovanih zagađujućih materija u vazduh na osnovu merenja izvršenih u skladu sa odredbama propisa kojim se uređuju merenja emisije zagađujućih materija iz stacionarnih izvora zagađivanja za pravna lica koja imaju obavezu vršenja kontinualnih ili periodičnih merenja u skladu sa propisom kojim se uređuju merenja emisije zagađujućih materija iz stacioniranih izvora zagađivanja.

Proračun količina emitovanih zagađujućih materija u vazduh na osnovu vrsta i količina utrošenih goriva vrši se u skladu sa propisom koji reguliše parametre za proračun količina emitovanih zagađujućih materija u vazduh na osnovu vrsta i količina utrošenih goriva.

Ukupna količina emitovane zagađujuće materije (SO₂, NO₂ i praškastih materija) dobija se na osnovu podataka o vrstama uređaja za sagorevanje u upotrebi, snage uređaja za sagorevanje (KW), vrste goriva, ukupne godišnje potrošnje goriva izražene u tonama (t) i neto kalorijske vrednosti goriva izražene u gigadžulima po toni ili gigadžulima po metru kubnom (GJ/t ili GJ/m³).

Količina proizvedenog i odloženog opasnog otpada se dobija na osnovu podataka iz evidencije o proizvedenom, skladištenom, tretiranom i izvezenom otpadu, koje obveznici plaćanja naknade vode u skladu sa zakonom kojim se uređuje upravljanje otpadom.

Pojmovi skladištenje otpada i tretman otpada imaju značenje utvrđeno zakonom kojim se uređuje upravljanje otpadom.

Izvoz otpada jeste vid prekograničnog kretanja otpada za čiji tretman ili odlaganje na ekološki prihvatljiv i efikasan način nema tehničkih mogućnosti i postrojenja u Republici Srbiji.

Proizvedena i odložena količina otpada određene vrste izražena u tonama za određenu godinu jednaka je proizvodu proizvedene količine opasnog otpada određene vrste, umanjene za količinu odloženog opasnog otpada te vrste predate na skladištenje, tretman, odnosno izvoz i iznos jedinične naknade po toni opasnog otpada.

Član 5.

Kriterijumi od značaja za procenu uticaja fizičkih lica na životnu sredinu koje obuhvataju emisiju zagađujućih materija SO₂, NO₂ i praškastih materija u vazduh su:

- 1) pokazatelji kvaliteta života (emisije nastale tokom proizvodnje električne energije za korišćenje u aktivnostima fizičkih lica);
- 2) mobilnost i transport dobara (emisije – zagađenje, nastalo korišćenjem prevoznih sredstava u transportu ljudi i robe);
- 3) proizvodnja hrane.

Član 6.

Naknadu za zaštitu i unapređivanje životne sredine ne plaća pravno lice koje uzrokuje zagađivanje životne sredine proizvodnjom odnosno odlaganjem opasnog otpada, emisijama SO₂, NO₂, odnosno praškastim materijama iz postrojenja za koja se izdaje integrisana dozvola i za koja se godišnji podaci dostavljaju Agenciji za zaštitu životne sredine koja vodi Nacionalni registar izvora zagađivanja, koje je obveznik naknade za emisije SO₂, NO₂, praškaste materije i proizvedeni ili odloženi opasni otpad.

Naknadu za fizička lica ne plaćaju:

- 1) osobe mlađe od 18 godina;
- 2) penzioneri sa primanjima manjim od 25.000 dinara;
- 3) nezaposlena lica.

Ministar nadležan za poslove zaštite životne sredine propisuje visinu jediničnih emisija zagađujućih materija u vazduh i visinu korekcionih faktora za potrebe proračuna iznosa naknade za zaštitu i unapređivanje životne sredine do 1. aprila tekuće godine, na osnovu podataka dobijenih od Agencije za zaštitu životne sredine.

Član 7.

Iznos jedinične naknade za zaštitu i unapređivanje životne sredine izražene po toni emitovane zagađujuće materije u vazduh, odnosno toni proizvedenog i odloženog opasnog otpada date su u Prilogu 1, koji je odštampan uz ovu uredbu i čini njen sastavni deo.

Član 8.

Proračun iznosa naknade za zaštitu i unapređivanje životne sredine dat je u Prilogu 2, koji je odštampan uz ovu uredbu i čini njen sastavni deo.

Član 9.

Podzakonska akta koja se donose na osnovu ove uredbe biće doneta u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ove uredbe.

Član 10.

Danom stupanja na snagu ove uredbe prestaje da važi Uredba o određivanju aktivnosti čije obavljanje utiče na životnu sredinu („Službeni glasnik RS”, br. 109/09 i 8/10).

Član 11.

Ova uredba stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije”.

PRILOG 1

IZNOS JEDINIČNE NAKNADE ZA ZAŠTITU I UNAPREĐIVANJE ŽIVOTNE SREDINE IZRAŽENE PO TONI EMITOVANE ZAGAĐUJUĆE MATERIJU U VAZDUH, ODNOSNO TONI PROIZVEDENOG I ODLOŽENOG OPASNOG OTPADA

Iznos jedinične naknade za zaštitu i unapređivanje životne sredine izražene po toni emitovane zagađujuće materije u vazduh

Tabela 1.

Zagađujuća materija	Iznos jedinične naknade za emitovane zagađujuće materije u vazduh (RSD/t)
Sumpor dioksid	9.005,00
Azotni oksidi	7.204,00

Praškaste materije	14.410,00
--------------------	-----------

Iznos jedinične naknade za zaštitu i unapređivanje životne sredine izražene po toni proizvedenog i odloženog opasnog otpada

Tabela 2.

Vrsta otpada	Iznos jedinične naknade za proizvedeni i odloženi otpad (RSD/t)
Opasan otpad	1.532,00

PRILOG 2

PRORAČUN IZNOSA NAKNADE ZA ZAŠTITU I UNAPREĐIVANJE ŽIVOTNE SREDINE

Proračun iznosa naknade za zaštitu i unapređivanje životne sredine za pravna lica i preduzetnike

Iznos naknade za zaštitu i unapređivanje životne sredine (N) jednaka je zbiru iznosa naknade za zaštitu i unapređivanje životne sredine prema emitovanim količinama zagađujućih materija u vazduh (N_{EV}) i iznosa naknade za zaštitu i unapređivanje životne sredine prema količini proizvedenog i deponovanog otpada (N_{OT}), što je dato u jednačini (1):

$$N = N_{EV} + N_{OT} \quad (1)$$

gde je:

N_{EV} – iznos naknade za zaštitu i unapređivanje životne sredine prema emitovanim količinama zagađujućih materija u vazduh

N_{OT} – iznos naknade za zaštitu i unapređivanje životne sredine prema količini proizvedenog i deponovanog otpada.

Proračun iznosa naknade za zaštitu i unapređivanje životne sredine prema emitovanim količinama zagađujućih materija u vazduh – N_{EV}

Iznos naknade za zaštitu i unapređivanje životne sredine prema emitovanim količinama zagađujućih materija u vazduh (N_{EV}) preračunava se u zavisnosti od postojanja obaveze vršenja kontinualnih ili periodičnih merenja u skladu sa propisom kojim se uređuju merenja emisije zagađujućih materija iz stacioniranih izvora zagađivanja.

Ukoliko postoji obaveza vršenja kontinualnih ili periodičnih merenja, proračun iznosa naknade za zaštitu i unapređivanje životne sredine se vrši na osnovu izvršenih merenja koncentracija zagađujućih materija ispuštenih u vazduh u skladu sa propisom kojim se uređuju merenja emisije zagađujućih materija iz stacioniranih izvora zagađivanja.

Ukoliko ne postoji obaveza vršenja kontinualnih ili periodičnih merenja proračun iznosa naknade za zaštitu i unapređivanje životne sredine se vrši na osnovu vrsta i količina utrošenih goriva u procesu sagorevanja čvrstih, tečnih i gasovitih goriva radi dobijanja energije, tople vode i pare i grejanja prostora.

Proračun iznosa naknade na osnovu izvršenih merenja sumpor dioksida, azotnih oksida i praškastih materija u vazduh u procesu sagorevanja čvrstih, tečnih i gasovitih goriva radi dobijanja energije, tople vode i pare i grejanja prostora

Iznos naknade na osnovu izvršenih merenja sumpor dioksida, azotnih oksida i praškastih materija u vazduh u procesu sagorevanja čvrstih, tečnih i gasovitih goriva radi dobijanja energije, tople vode i pare i grejanja prostora se dobija kao zbir ukupne naknade za zagađivanje vazduha sumpor dioksidom (N_{SO_2}), ukupne naknade za zagađivanje vazduha azotnim oksidima (N_{NO_x}) i ukupne naknade za zagađivanje vazduha praškastim materijama, (N_{CC}) kao što je iskazano u jednačini (2):

$$N_{GM} = N_{SO_2} + N_{NO_x} + N_{CC} \quad (2)$$

gde je:

N_{SO_2} – ukupna naknada za zagađivanje vazduha sumpor dioksidom

N_{NO_x} – ukupna naknada za zagađivanje vazduha azotnim oksidima

N_{CC} – ukupna naknada za zagađivanje vazduha praškastim materijama.

Ukupna naknada za zagađivanje vazduha zagađujućim materijama N_{zm} se dobija za određenu zagađujuću materiju (SO_2 , NO_2 , odnosno praškaste materije) kao proizvod količine određene emitovane zagađujuće materije izražene u tonama (t) i iznos jedinične naknade (V_{zm}) po jednoj toni ispuštene određene zagađujuće materije (RSD/t) iz Tabele 1. Priloga 1, na osnovu jednačine (3):

$$N_{zm} = E_{zm} + V_{zm} \quad (3)$$

gde je:

N_{zm} – ukupna naknada za zagađivanje određenom zagađujućom materijom (sumpor dioksidom, azotnim oksidima ili praškastim materijama)

E_{zm} – količina emitovane zagađujuće materije (t)

V_{zm} – iznos jedinične naknade za emitovane zagađujuće materije u vazduh (RSD/t) iz Tabele 1. Priloga 1.

Godišnje emitovane količine zagađujuće materije se dobijaju kao proizvod srednjeg godišnjeg izmerenog protoka, srednje godišnje izmerene koncentracije zagađujuće materije i broja radnih sati ispusta, kao što je iskazano:

$$E_{zm} = \frac{M_{qgod} \times M_{zmgod} \times Br_{rs}}{1000000000}$$

gde je;

Br_{rs} broj radnih sati ispusta.

Srednji godišnji izmereni protok se dobija kao količnik zbira pojedinačnih izmerenih vrednosti protoka kroz dimnjak iz svakog merenja posebno koji su dati u izveštajima o izvršenim merenjima i ukupnog broja izvršenih merenja, kao što je iskazano u sledećoj jednačini:

$$M_{qgod} = \frac{M_{q1} + M_{q2} + \dots + M_{qn}}{n}$$

gde su:

$M_{q1}, M_{q2}, \dots, M_{qn}$ – pojedinačne izmerene vrednosti protoka kroz dimnjak iz svakog merenja posebno koji su dati u izveštajima o izvršenim merenjima

n – ukupan broj merenja.

Srednja godišnja izmerena koncentracija izražena u mg/m^3 se dobija kao količnik zbira pojedinačnih izmerenih koncentracija iz svakog merenja posebno u izveštajima o izvršenim merenjima i ukupnog broja izvršenih merenja, što je dato u jednačini:

$$M_{zmgod} = \frac{M_{zm1} + M_{zm2} + \dots + M_{zmn}}{n}$$

gde su:

$M_{zm1}, M_{zm2}, \dots, M_{zmn}$ – pojedinačne izmerene koncentracije iz svakog merenja posebno i date su u izveštajima o izvršenim merenjima

n – ukupan broj merenja.

Iznos naknade na osnovu vrsta i količina utrošenih goriva u procesu sagorevanja čvrstih, tečnih i gasovitih goriva radi dobijanja energije, tople vode i pare i grejanja prostora

Iznos naknade na osnovu vrsta i količina utrošenih goriva u procesu sagorevanja čvrstih, tečnih i gasovitih goriva radi dobijanja energije, tople vode i pare i grejanja prostora se dobija kao zbir ukupne naknade za zagađivanje vazduha sumpor dioksidom (N_{SO_2}), ukupne naknade za zagađivanje vazduha azotnim oksidima (N_{NO_x}) i ukupne naknade za zagađivanje vazduha praškastim materijama, (N_{CC}) kao što je iskazano u jednačini (2):

$$N_{GE} = N_{SO_2} + N_{NO_x} + N_{CC} \quad (2)$$

gde je:

N_{SO_2} – ukupna naknada za zagađivanje vazduha sumpor dioksidom

N_{NO_x} – ukupna naknada za zagađivanje vazduha azotnim oksidima

N_{CC} – ukupna naknada za zagađivanje vazduha praškastim materijama.

Ukupna naknada za zagađivanje vazduha za pojedinačne zagađujuće materije (N_{zm}) se dobija kao proizvod količine emitovane zagađujuće materije izražene u tonama (t) i iznos jedinične naknade (V_{zm}) po jednoj toni ispuštene zagađujuće materije (RSD/t) iz Tabele 1. Priloga 1, kako je dato u jednačini (3):

$$N_{zm} = E_{zm} + V_{zm} \quad (3)$$

gde je:

E_{zm} – količina emitovane zagađujuće materije (t)

V_{zm} – iznos naknade po jednoj toni ispuštene zagađujuće materije (RSD/t).

Količina emitovane zagađujuće materije E_{zm} utvrđuje se kao proizvod preračunatog emisionog faktora za pojedinačnu zagađujuću materiju, količine utrošenog pojedinačnog goriva izražene u tonama i neto kalorijske vrednosti pojedinačnog goriva, kao što je iskazano u jednačini (4):

$$E_{zm} = \frac{K_g \times NCV_g \times PEF_{zm}}{1000000} \quad (4)$$

gde je:

PEF_{zm} – preračunati emisioni faktor za pojedinačnu zagađujuću materiju (g/GJ)

K_g – količina utrošenog pojedinačnog goriva izražena u t

NCV_g – neto kalorijska vrednost pojedinačnog goriva izražena u GJ/t tog goriva.

Ukupna količina emitovane za pojedinačnu zagađujuću materiju (sumpor dioksid, azotne okside i praškaste materije) se dobija na osnovu podataka o vrstama uređaja za sagorevanje u upotrebi, kao i snage uređaja za sagorevanje (kW), ukupne godišnje potrošnje goriva (t), njegove neto kalorijske vrednosti (GJ/t ili GJ/m³) prikazanih u tabelama iz propisa kojim se uređuju parametri za proračun količina emitovanih zagađujućih materija u vazduhu na osnovu vrsta i količina utrošenih goriva.

Ukoliko uređaj za sagorevanje ima instalisanu jedinicu za prečišćavanje dimnih gasova koja ima određeni stepen efikasnosti uklanjanja pojedinih zagađujućih materija, za proračun se koristi preračunati emisioni faktor za pojedinačnu zagađujuću materiju PEF_{zm} izražen u g/GJ.

$$PEF_{zm} = EF_{zm} \times (1 - Kp)$$

gde je:

EF_{zm} – emisioni faktori po vrstama goriva i tehnologijama izražen u g/GJ koji su dati u propisu kojim se uređuju parametri za proračun količina emitovanih zagađujućih materija u vazduhu na osnovu vrsta i količina utrošenih goriva

Kp – koeficijent prečišćavanja dimnih gasova izražen u %/100 (procenat podeljen sa 100).

Ukoliko uređaj za sagorevanje nema instaliranu jedinicu za prečišćavanje dimnih gasova onda je preračunati emisioni faktor za pojedinačnu zagađujuću materiju jednak odgovarajućem emisionom faktoru u zavisnosti od vrsta goriva i uređaja za sagorevanje. Emisioni faktor se unosi na osnovu podatka iskazanog u odgovarajućoj tabeli u propisu kojim se uređuju parametri za proračun količina emitovanih zagađujućih materija u vazduhu na osnovu vrsta i količina utrošenih goriva.

$$PEF_{zm} = EF_{zm}$$

Iznos naknade za zaštitu i unapređivanje životne sredine prema količini proizvedenog i odloženog opasnog otpada

Iznos naknade za zaštitu i unapređivanje životne sredine prema količini proizvedenog i odloženog opasnog otpada se dobija kao zbir pojedinačnih naknada proizvedenog i odloženih količina otpada po vrsti otpada, što je dato u jednačini (5):

$$N_{OT} = N_{OT1} + N_{OT2} + \dots + N_{OTn} \quad (5)$$

Proizvedene i odložene količine otpada za svaku pojedinačnu vrstu otpada izražena u tonama za datu godinu se dobija kao proizvod proizvedene količine opasnog otpada umanjene za količinu opasnog otpada predatog na skladištenje, tretman, odnosno izvoz i iznos jedinične naknade po toni opasnog otpada iz Tabele 2. Priloga 1.

$$N_{OT} = [Q_{OT1gen} - Q_{OT1skl} + Q_{OT1tret} + Q_{OT1izv}] \times V_{OT}$$

gde su:

Q_{OT1gen} – proizvedena količina opasnog otpada vrste 1

Q_{OT1skl} – količina opasnog otpada vrste 1 predana na skladištenje

$Q_{OT1tret}$ – količina opasnog otpada vrste 1 predana na tretman

Q_{OT1izv} – količina opasnog otpada vrste 1 predana na izvoz

V_{OT} – iznos jedinične naknade za proizvedeni i odloženi otpad.

Proračun iznosa naknade za zaštitu i unapređivanje životne sredine za fizička lica

Proračun iznosa naknade za zaštitu i unapređivanje životne sredine za fizička lica dobija se kao proizvod jediničnog iznosa naknade za fizička lica i korekcionog faktora propisanog propisom kojim se utvrđuje iznos jediničnih emisija zagađujućih materija u vazduhu i visini korekcionog faktora za potrebe proračuna iznosa naknade za zaštitu i unapređivanje životne sredine.